

## Ali ni Boga?!

V človeškem življenju se menjata med seboj sreča in nesreča, veselje in žalost, kakor v naravi sonce in dež, lepo vreme in neurje. Včasih pa se nagrne nad posameznike in človeštvo toliko zla, da se obzorje nad človekom zatemni, da človek več ne vidi ne sonca ne Boga. V takih hipih se izvije iz duše človeka vzdih: Ali ni Boga? Ni to vzdih vernega človeka, ki ga vera uči, od kod zlo in kak je njegov smoter. Če tak vzdih zatrepeče na ustnicah v Boga verujočega človeka, je njegov izvir v trenutni preplašenosti in zmedenosti, ki ga ovira, da se ne more znajti, ko udari nanj zlo z vso silo, osobito če zadene človeštvo takšna katastrofa, kakor je vojna. V naših Kristusovih in cerkvenih sovražnikih pa pomenja ta beseda upornost zoper Boga in zanikanje njegove previdnosti.

Božji in Kristusovi nasprotniki so mojstri besedičenja in množica v svoji nerazsodnosti kaj rada sledi njihovim frazom, kakor sledi neuki potnik v neznan pokrajini večam, dokler ne zaide v močvirja, ki iz njega ni rešitve. Božja previdnost je človeku v življenju zvezda vodnica. Bog, ki je svet ustvaril, gotovo tudi neprenehoma obranja in vladja tako, da vse stvari vodi in vse obrača na dobro. Zlo ni od Boga, marveč od človeka, od zlorabe njegove svobodne volje, od greha, je torej kazen za greh. Bog zanj ne ustvari kot hiralnico in bolnišnico, ne kot grobišče in mučilišče. Bog je človestvu na začetek njegove poti zasadil rože, ovsat in trnje, je zasajal človeka z grehom. Krut s človekom je samo človek, nikdar pa ne Bog, ki hneče s trpljenjem ljudi ne samo kaznovati, marveč tudi preizkusiti, poučiti, očistiti, pobožniti in izpopolniti. Tudi v največjem trpljenju se zrcali neskončna božja dobrotljivost in modrost njegove previdnosti.

Gnejenemu človeškemu razumu je ta modrost nedoumna. Namesto da bi človek v ponižnosti in potrpežljivosti klonil svojo glavo

pred tajnostjo božje previdnosti, pa mnogi teri zabavljajo in preklinjajo in druge hujskajo zoper Boga in njegovo Cerkev. In prav ti spadajo v vrsto onih ljudi, ki jih zadeva glavna krivda za gorje, ki prihaja nad narode in države, ker se ne zm nija ne za božje resnice ne za kazni. Papež Pij X. je počel te ljudi in iz njega izvirajočo nesrečo tako-le označil: »Naš čas je nad vse nehalen proti dobrotam Boga in gluh za njegove opomine, čeprav nastopajo kot silovite katastrofe in nadloge. Boga so izločili iz zborov in zbornic, iz šol, iz družin, iz vse človeške družbe, ki bi naj bila svobodna vsakega jerebstva, ter si domišljajo, da bo sama iz sebe prišla na pravo pot. Kam pridejo narodi in človeštvo, če se ne dajo voditi od Boga in njegovih zapovedi, dokazujejo sedanje razmere na svetu, ki jih je povzročila nevera, poganstvo in brezboštvo.

Toda naj se te silé še toliko trudijo ter uporabljajo najnovejše in najpopolnejše iznajdbe človeškega duha, Bogu vendar ne bodo iztrgali iz rok svetovnega žezla. Zadržje niti svetovnih dogodkov se stekajo v božjih rokah. Bog je, ki vodi usodo posameznikov in narodov. On je, ki uravnava tudi katastrofe, ki zadevajo narode in človeštvo, k pravemu cilju. Napoleonove vojne ob začetku preteklega stoletja so prinesle državam neizmerno veliko nadlog in tegob. Nekatere pa je iz njih vzrastlo: vzbudila se je nacionalna zavest posameznih narodov, ki je začela pot razvoju preteklega stoletja. Svetovna vojna (od 1914 do 1918) je bila svetovna katastrofa, iz katere pa je končno vznikla svoboda in samostojnost malih narodov in njih držav. Kaj bo sedanja vojna prinesla kot končni rezultat svetu, ne moremo in ne maramo prerokovati. Eno pa vemo in povemo: tisti človek in tisti narod, ki v svojem življenju in trpljenju ne omajno zaupa v Boga, bo deležen obljube svetopisemske besede: »V Tebe, Gospod, sem zaupal, ne bom vekomaj osramočen!«

ga je pa kljub toliko zaščiti domača industrija malenkostna. Kmet, ki si vsled navedenih dejstev ne more nabaviti dobrega železnega pluga, si pusti izdelati pol železen plug pri vsakem kovaču kot »njega dni«. Ko bi ne bilo carine, bi si bili naši kmetje nabavili za isti denar, kot so ga izdali za manj vredno orodje, boljše in dvakratno število orodja, kakor so si pa pod pogoji, ki sa se jim nudili.

Dostikrat kmet niti ni mogel nadomestiti še tistega orodja, ki ga je prej imel, tako da je celotni napredek v gospodarstvu občutno nazadoval. Saj še v Sloveniji, ki je precej napredna, težko najdeš na vasi dober železen plug, ampak le lesen plug, pri katerem je železen samo nož, lemež in deska. S takim plugom se pa ne da globoko orati, zato je pa tudi pridelek mnogo manjši kot bi sicer bil. Tak plug potrebuje tudi močnejšo vprego kot pa dober železen, n. pr. Sackov plug.

Posledica slabega orodja je, da naš kmet na svoji zemlji ne pridela skoraj nič, da kmetko ljudstvo beži z dežele v mesto, da naš narod hira radi pomanjkanja hrane itd. Zemlja se da dobro obdelati le z dobrim orodjem, kmetijsko rastline se dajo obraniti pred škodljivci le z dobrimi škropilkami, veselje do kmetijskega dela da le dobro orodje, vzpodbuda k naprednemu kmetijstvu da le dobro orodje, sploh vse, kar je združeno s kmetijstvom, ima svoj izvor le v dobrem kmetijskem orodju in v dobrih kmetijskih strojih. Kmetijska znanost priporoča globoko oranje. Kako bo kmet globoko oral, če nima za to primernih plugov? V vinarstvu in sadjarstvu se danes ne da več shajati brez škropljenja. Da naši kmetje škropljenja sadnega drevja ne izvršujejo, je krivda v pomanjkanju dobrih, cenjenih škropilk. Trta šmarnica uničuje zdravje našega naroda vedno bolj, toda kljub temu jo ljudje goje in zagovarjajo, ker se pač boje škropljenja. Zlahkne vinske trte, in to radi pomanjkanja dobrih, cenjenih trsnih škropilk in škropilnih potrebščin. Končna krivda vsega tega stanja je pa v neumestni, neprimerni zaščiti carini na kmetijske stroje in kmetijsko orodje.

### Kaj je storiti?

Kmetijske organizacije, pa tudi razni kmetijski ministri že leta in leta zahtevajo, da se zaščitna carina za kmetijske stroje in kmetijsko orodje ukine. Vse je bilo brez uspeha. Koristi malega števila ljudi so bile postavljene nad koristi 12 milijonov kmečkega prebivalstva. Tako je preveliko podpiranje industrije s pomočjo visoke uvozne carine povzročilo na kmetih veliko revščino. Poleg tega smo si navlekli na vrat zaradi tega podpiranja industrije cel kup pijavk iz tujine, ki pri nas bušejo in bušejo v nišdar polne žepa, naše ljudstvo jim pa v svoji nevednosti še pomaga. Na ta način nas bodo enkrat zrinili iz rodne grude kot joč lisice.

Danes zmaguje zdrava pamet pri nas in drugod, zato bi bilo pametno tudi pri nas naravnim putem z ukinitjem zaščitnih carin na kmetijske stroje in kmetijsko orodje znižati cene tam za kmeta najvažnejšim industrijskim izdelkom in tako zaježiti pot pretiranemu dobičkarstvu na tem polju. Jasno je, da se vse to ne da napraviti z eno potezo, ker bi se ta poteza pregloboko zajedla v naše javno gospodarstvo, na katerem slone denarna sredstva države in banovin, toda začeti je treba, kajti sicer je zgubljen naš kmet, ker ravno na tem polju hira pri korenini. Zdravila, ki se našemu kmetijstvu nudijo sedaj, so zdravila smrtno bolnemu. Treba je uporabiti navedena naravna zdravila, pa bo ozdravel naš kmet in z njim vred bo šel ves naš narod bolj šemu življenju naproti.

## Rak-rana našega kmetijstva

Že pred svetovno vojno se je čimdalje bolj širila na kmetih uporaba gospodarskih strojev in modernega orodja. V prvih povojnih letih je potreba po modernem orodju naraščala, naši kmetje so pa gospodarske stroje tudi kupovali. To so lahko storili, kajti kmetijski prideiki so takoj po vojni imeli dobro ceno. Predvsem so se nabavljali železni plugi in drugo orodje. Na žalost je pa bilo tedaj industrijsko blago slabe kakovosti. Večji posestniki, kmetijske šole in druge ustanove imajo še sedaj motorne škropilke in razno drugo orodje, nabavljeno iz prvih povojnih let. Vse to orodje in kmetijski stroji so danes po večini zaradi svoje slabe kakovosti neuporabljivi. Toda čim je industrija v drugih državah jela izdelovati boljše blago, je nastopila druga velika ovira v napredovanju našega kmetijstva. Ta ovira je zaščitna carina.

### Zaščitna carina

je bila uvedena na vse inozemsko blago takoj, ko se je začela snovati domača industrija. Čim se je v državi začel izdelovati kak stroj, ali kako orodje, že je dotični podjetnik zahteval zaščito in jo tudi dobil, pa čeprav je njegov izdelek bil malenkosten. Ta zaščitna carina se je zviševala iz leta v leto ter dosegla 100% in še več tovarniške cene. Naš kmet si pa vsled visokih carin ni mogel nabavljati tistega orodja, ki bi ga potreboval pri svojem gospodarstvu. Da je carina zelo velika, nam priča sledeči primer:

Pred kratkim so bili poslani iz nemškega mesta Ulm železni plugi v Zagreb. Do jugoslovanske meje postavljen plug (tu je vraču-

nana tovarniška cena pluga in dovoz do meje) tipa »Jota S« je stal 446 din., postavljen v Zagreb pa 875 din.; tip »Servus« do meje 460 din., v Zagrebu 984 din., obračalni plug do meje 695 din., v Zagrebu pa 1339 din. Torej je carina vzela ravno toliko, kot stane plug v tovarni. Obračalni plug, ki je potreben našim bolj revnim posestnikom v hribih, stane torej okrog 1500 din., dočim bi ga v tovarni lahko dobili za 600 din. Domača industrija izdeluje le slabše vrste plugov, obračalnih pa sploh ne. Tako morajo ostati kmetovalci brez dobrega orodja, in to skoraj izključno na račun zaščitne carine, ki znaša 40 zlatih dinarjev od 100 kg teže (zlat dinar je vreden 13 navadnih dinarjev). Pri vinogradnih škropilkah znaša zaščitna carina celo 100 zlatih dinarjev za 100 kg teže. V razmerju s kmetom v Nemčiji plača naš kmet za gospodarske stroje približno trikrat več. Naš kmet je tako trpel na dveh koncih. Na eni strani je padla v času krize cena kmetijskim pridelkom; na drugi strani so se mu pa stalno podraževali stroji, umetna gnojila, galica itd., vsled česar naše kmetijsko gospodarstvo iz leta v leto nazaduje, namesto da bi napredovalo.

### Posledice tega stanja

so, da naš kmet sploh ne kupuje strojev in modernega orodja. Muči se s starim, dostikrat neuporabljivim orodjem in težkim ročnim delom. Radi par industrijalcev in malih podjetnikov, ki zaposlujejo nekaj stotin delavcev, zaostaja dva milijona kmečkih gospodarstev v naprednem kmetijstvu. Poleg vse-

## »Slovenski gospodar« stane:

za vse leto 32 din.; za pol leta 16 din.; za četrt leta 9 din.